

UZASADNIENIE WYROKU

Decyzją z dnia 1 lipca 2021 r., znak (...) - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił A. Ż. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 kwietnia do 19 maja 2021 r. W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że z posiadanych przez organ danych wynika, że w okresie od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2021 r. A. Ż. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę u płatnika (...) Bank (...) SA. Ten tytuł do ubezpieczenia ustal z dniem 1 kwietnia 2021 r. Z danych wynikających z Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS wynika nadto, że A. Ż. od dnia 6 stycznia 2021 r. ma zawartą umowę zlecenia z płatnikiem (...) spółką z o.o., co stanowi tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Zakład ustalił, że A. Ż. nie ma prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia, gdyż kontynuuje wykonywanie umowy cywilnoprawnej.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony podał, że w okresie od 6 stycznia 2021 r. do 6 kwietnia 2021 r. miał zawartą umowę zlecenia z firmą (...), jednak w okresie niezdolności do pracy nie podejmował żadnej pracy i nie otrzymał za ten okres żadnego wynagrodzenia.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie z uzasadnieniem analogicznym jak w decyzji. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2021 r. A. Ż. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę u płatnika (...) Bank (...) SA. Ten tytuł do ubezpieczenia ustal z dniem 1 kwietnia 2021 r. Ponadto A. Ż. od dnia 6 stycznia 2021 r. został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego z tytułu zawarcia umowy cywilnoprawnej z płatnikiem (...) spółką z o.o.

Bezsporne, a nadto: zaświadczenie płatnika składek Z-3 (k. 2-5 akt rentowych), pismo - k. 4; umowa – k. 18-20; umowa – k. 21-24; umowa – k. 25-28; wydruk ZUS ZWUA - k. 6, zeznania A. M. – k. 54-55; przesłuchanie ubezpieczonego – k. 55-56.

Po dniu 1 kwietnia 2021 r. do dnia 9 maja 2021 r. A. Ż. był niezdolny do pracy i otrzymał następujące zwolnienia lekarskie:

- od 31.03.2021 r. do 21.04.2021 r. (...)

- od 22.04. 2021 r. do 19.05.2021 r. (...).

W dniu 6 maja 2021 r. zwolnienie lekarskie (...) zostało anulowane i zastąpione zwolnieniem lekarskim wystawionym za okres od 22.04.2021 r. do 09.05.2021 r. Okres niezdolności do pracy został skrócony do dnia 9 maja 2021 r. Od dnia 10 maja 2021 r. ubezpieczony był zdolny do pracy.

Dowód: wydruk z konta ubezpieczonego z PUE k. 63; ZUS ZLA – k. 64, 65, 67; anulowanie zaświadczenia - k. 66.

Po dniu 1 kwietnia 2021 r. A. Ż. nie wykonywał żadnych czynności dla zleceniodawcy (...) spółki z o.o., w tym czasie nie otrzymał i nie realizował zleceń dostawy żywności dla klientów spółki, za ten okres nie otrzymał wynagrodzenia. Ostatnie czynności w ramach umowy zlecenia wykonał w dniu 31 marca 2021 r. Powodem zaprzestania wykonywania umowy były problemy zdrowotne i przyjmowanie leków, po których nie mógł prowadzić pojazdu.

dowód, pismo z 08.07.2021 r – k. 4; rejestr czasu pracy za marzec 2021 r. – k. 29; rejestr czasu pracy za kwiecień 2021 r. – k. 48; pismo z 15.10.2021 r. – k. 47; zeznania A. M. – k. 54-55; przesłuchanie ubezpieczonego – k. 55-56.

Ubezpieczony A. Ż. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w dniu 11 maja 2021 r. Od dnia 10 maja 2021 r. rozpoczął czynności związane z tą działalnością. **Dowód:** wydruk z CEiIDG - k. 52-53, przesłuchanie ubezpieczonego – k. 17-19.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego okazało się uzasadnione.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie stanowiło prawo ubezpieczonego do zasiłku chorobowego za okres od 1 kwietnia 2021 r. Ubezpieczony twierdził, że w tym okresie nie prowadził żadnej działalności zarobkowej, z uwagi na stan zdrowia. Z kolei organ rentowy stał na zupełnie przeciwnym stanowisku, a mianowicie takim, że ubezpieczony w spornym okresie posiadał inny tytuł do ubezpieczenia – umowę zlecenia.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił na podstawie dowodów z wydruku z konta ubezpieczonego, dokumentów, wpisu do CEiIDG, przesłuchania świadka A. M. oraz ubezpieczonego. Stan faktyczny był bezsporny w zakresie okoliczności dotyczących pracowniczego zatrudnienia ubezpieczonego do dnia 31 marca 2021 r. Spór dotyczył tego, czy w okresie od 1 kwietnia 2021 r. do 19 maja 2021 r. ubezpieczony kontynuował działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133 ze zm., dalej jako „ustawa zasiłkowa”), co miałyby prowadzić do pozbawienia prawa do zasiłku chorobowego za powyżej wskazany okres.

Organ rentowy prawidłowo obrał za podstawę prawną decyzji art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, a nie art. 17 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z art. 13 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia, nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Pamiętać należy, że świadczenia z ubezpieczenia społecznego mają na celu zapewnienie środków utrzymania ubezpieczonemu, który z różnych powodów nie ma w danym okresie możliwości uzyskiwania dochodu z działalności wykonywanej osobiście, niezależnie od tego na jakiej podstawie działalność tę wykonuje. Analogiczną funkcję pełni zasiłek chorobowy zastępujący utracony zarobek. W trafnym orzeczeniu z dnia 4 czerwca 2012 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt I UK 13/12 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej równoległe z taką działalnością, a ponadto jakiegokolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania. W uzasadnieniu cytowanego wyroku Sąd Najwyższy rozważał zastosowanie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w kontekście niezdolności do pracy po ustaniu zatrudnienia, podczas gdy ubezpieczony miał jednocześnie zarejestrowaną działalność gospodarczą. Trafnie zwrócił uwagę, że wpis do ewidencji działalności gospodarczej ustanawia jedynie domniemanie jej prowadzenia, które może zostać obalone przez wykazanie, że przedsiębiorca nie wykonuje w związku z tym żadnych czynności. W razie potwierdzenia tej okoliczności tytuł do ubezpieczenia nie powstaje, pomimo istnienia ku temu formalnej podstawy. Nadto Sąd Najwyższy podkreślił, że „zasiłek nie przysługuje jedynie w okresie trwania wymienionych w nim [w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy] okoliczności”.

W postanowieniu z dnia 18 lipca 2018 r. III UZP 2/18 Sąd Najwyższy wyraźnie podkreślił, że działalność gospodarcza stanowi podstawę objęcia ubezpieczeniami społecznymi tylko wówczas, gdy jest faktycznie prowadzona. Faktyczne kontynuowanie lub podjęcie działalności zarobkowej stanowiącej tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym powoduje z jednej strony pozbawienie prawa do zasiłku chorobowego z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego i trwającej po jego ustaniu (art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej), a z drugiej strony - objęcie ubezpieczeniem chorobowym z nowego tytułu.

Pojęcie „innej działalności zarobkowej” z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy musi przejawiać się rzeczywistą aktywnością ubezpieczonego ukierunkowaną na uzyskanie zarobku (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, III AUa 67/99, OSA 2000/7-8/37). Potwierdzają to poglądy prezentowane przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 30 sierpnia 2001 r. (III ZP 11/01, OSP 2002/1/18) oraz Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 27 lutego 2001 r. (III AUa 91/01, OSA 2001/11/42).

W rozpoznawanej sprawie faktem było, że w okresie od 6 stycznia 2021 r. ubezpieczony miał zawartą (podpisaną) umowę zlecenia z firmą (...) spółką z o.o. Jednak z uwagi na stan zdrowia i przyjmowane leki umowy zlecenia po dniu 31 marca 2021 r. nie wykonywał. Umowa zlecenia została wypowiedziana a po dniu 31 marca 2021 r. ubezpieczony nie wykonał już żadnej czynności dla zleceniodawcy - firmy (...). Za ten okres nie otrzymał również wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia.

W dniu 6 maja 2021 r. ubezpieczony, po badaniu lekarskim stwierdzającym odzyskanie zdolności do pracy, miał skrócony okres niezdolności do pracy do dnia 9 maja 2021 r. Wcześniejsze zwolnienie lekarskie (wystawione do 19.05.2021 r.) zostało anulowane i zastąpione nowym zwolnieniem ważnym do dnia 9 maja 2021 r. Po odzyskaniu zdolności do pracy ubezpieczony rozpoczął prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Działalność gospodarcza została zarejestrowana i faktycznie rozpoczęta po zakończeniu zwolnienia lekarskiego, czyli po dniu 9 maja 2021 r.

Wykonywanie umowy zlecenia stanowi działalność zarobkową w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Stanowi również, po ustaniu pracowniczego tytułu do ubezpieczeń, tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Nie stanowi takiego tytułu samo zawarcie umowy cywilnoprawnej, lecz jej faktyczne wykonywanie. Ubezpieczony A. Ż. po dniu 31 marca 2021 r. umowy zlecenia faktycznie nie wykonywał. W okresie od 1 kwietnia do 9 maja 2021 r. A. Ż. nie kontynuował żadnej działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej. Sąd ustalił, że ubezpieczony w spornym okresie nie wykonywał żadnej działalności, które miałyby stanowić faktyczne wykonywanie umowy cywilnoprawnej. Fakt ten wynika z oświadczeń złożonych przez zleceniodawcę (płatnika L.), wykazów czasu pracy ubezpieczonego za marzec i kwiecień 2021 r. oraz zeznań świadka A. M.. Ubezpieczony nie prowadził w czasie niezdolności do pracy również działalności gospodarczej. Fakt ten wynika z wpisu do CEiDG przedsiębiorcy A. Ż.. Działalność gospodarcza została rozpoczęta po zakończeniu zwolnienia lekarskiego. Skutkiem nieprowadzenia działalności jest z kolei brak tytułu do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Natomiast podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym nie obejmuje okresu, w którym zaprzestano wykonywania umowy cywilnoprawnej. Nie stanowi takiego tytułu samo istnienie podpisanej wcześniej umowy, która nie jest jednak wykonywana.

W rozpatrywanym przypadku prawo A. Ż. do zasiłku chorobowego w okresie od 1 kwietnia 2021 r. do 9 maja 2021 r. zależało od ustalenia, że faktycznie w tym okresie nie wykonywał czynności wynikających z zawartej wcześniej umowy zlecenia.

W konsekwencji sąd uwzględnił odwołanie w całości i w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. i orzekł o przyznaniu ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 kwietnia do 9 maja 2021 r. Decyzja organu wydana w dniu 1 lipca 2021 r. obejmowała dłuższy okres do 19 maja 2021 r. pomimo, że pierwotnie wystawione zwolnienia lekarskie zostało w dniu 6 maja 2021 r. zastąpione

nowym krótszym zwolnieniem ważnym do dnia 9 maja 2021 r. Okoliczność ta wynika z przedłożonych druków ZUS ZLA oraz z wydruku z konta ubezpieczonego.

O kosztach sąd orzekł na podstawie § 9 ust. 2 Rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)